

Naslov — Address:
NOVA DOBA
6117 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio.
(Tel. Henderson 3889)

NOVA DOBA

(NEW ERA)

Dvajset tisoč članov v J. S. K. Jednoti je lepo število, toda 25,000 bi se slišalo še lepše!

URADNO GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE — OFFICIAL ORGAN OF THE SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION

Entered As Second Class Matter April 15th, 1926, at The Post Office at Cleveland, O., Under The Act of March 3rd, 1870. — Accepted for mailing at special rate of postage, provided for in Section 1103, Act of October 3rd, 1917, Authorized March 15th, 1925.

NO. 52—ŠTEV. 52

CLEVELAND, O., WEDNESDAY, DECEMBER 24TH 1930 — SREDA, 24. DECEMBRA 1930

VOL. VI. — LETNIK VI.

DRUŠTVE IN DRUGE SLOVENSKE VESTI

Društvo "Ilirska Vila," št. 173 J. S. K. Jednote, v Clevelandu, O., je še primeroma mlađe in ne baš veliko društvo, toda toliko prave bratske slegle in odkrivljena prijateljstva je le pri malokateri slični organizaciji. Člani, ki se radi in številno udeležujejo mesečnih sej, se bodo nedvomno še bolj navdušeno in mnogoštevilno udeležili plesnice veselice, katero priredi društvo v soboto 27. decembra zvezcer v spodnji dvorani Slovenskega Narodnega Doma na St. Clair Ave.

Na to veselico so vladno vabljeni tudi člani in članice ostalih društev JSKJ in sploh vsi razvedrili žečeči rojaki v Velikem Clevelandu. Vstopnišča bo samo 50 centov za osebo, in veselčni odbor zagotavlja najboljšo postrežbo.

"Indian," št. 220, se imenuje novo angleško poslujoče društvo J. S. K. Jednote, ki je bilo pred kratkim ustanovljeno v Chicagu z 20 novimi, mladimi člani. Kot se poroča, je organiziral to novo mladinsko društvo sobrat Špolar.

Slovenska društva v Enumclawu, Wash., priredijo na včer 31. decembra skupno veselico v Kraju dvorani. V tej skupini je tudi društvo "Bratje Svobode," št. 162 J. S. K. J.

Skupno veselico prirede na Silvestrov včer vsa jugoslovanska podpora društva v Herminie, Pa. Med njimi je tudi društvo "Veseli slavček," št. 154 J. S. K. J.

Rado Murniku, odličnemu slovenskemu pisatelju-humoristu, ki se nahaja v Mestni ubožnici v Ljubljani, je Slovenska Narodna Čitalnica poslala kot hodoletno dario ček za 4,000 dinarjev. To je omogočila tozadna zbirka prostovoljnih prispevkov, ki je do 21. decembra doseglia sveto \$73.25. Slovenska Narodna Čitalnica v Clevelandu se vsem prispetateljem najlepše zahvaljuje.

Obrestna mera slovenske hranilnice "The International Savings & Loan Co." v Clevelandu ostane, po izjavah njenih uradnikov, še vedno 5%, klubu temu, da bodo nekatere banke v tem mestu pričetkom prihodnjega leta znižale visokost obresti.

Častno članarino za Slovensko Narodno Čitalnico v Clevelandu so prispevala sledenca društva: Vodnikov Venec, št. 147 SNPJ, \$5.00; Samostojno društvo Slovenija, \$5.00; društvo Danica, št. 11 SDZ, \$3.00; društvo Srca Jezusovega, \$5.00; društvo Slovan, št. 3 S. D. Z., \$5.00.

Domača zabava slovenskega dramatskega društva Ivan Cankar v Clevelandu, ki se je vršila 20. decembra, je bila prav prijetna in obiskana od številnih prijateljev.

Mesto Ely, Minn., kjer je sedež J. S. K. Jednote, je zgradilo novo mestno hišo, katere slike je priobčena v današnji angleški sekciji Nove Dobe. Mesto Ely je imelo že dvakrat slovenskega župana in v elyškem mestnem zastopstvu je vedno nekaj Slovencev.

KRATEK TEDENSKI PREGLED

NEZAPOLENOST postaja vedno bolj pereči problem v deželi, ki pa bo imel to dobro stran, da bo najbrže v doglednem času privedel do državnega zavarovanja proti brezposelnosti. S problemom se direktno ali indirektno bavi zvezni kongres, kakor tudi več državnih postavljaj, delavskih unij in drugih organizacij.

NOVI DELAVSKI TAJNIK W. N. Doak je izjavil, da bo podpiral gibanje za uvedbo petdnevnega tedenskega delavnika v vseh ameriških industrijskih. V delavskih krogih je ta izjava napravila prav dober vtip, ker se smatra, da bi bil skrajšan delavnik najboljše sredstvo za omiljenje brezposelnosti.

ZVEZNI KONGRES se bo v doglednem času bavil z različnimi predlogami, glasom katerih bi se močno omejilo priseljevanje, kar naj bi zmanjšalo brezposelnost. Za enkrat se zdi, da ima največ upanja za sprejem predloga, ki določa 90-odstotno zmanjšanje priseljeniških kvot vseh dežel.

SODNIK WILLIAM CLARK na zveznem distriktnem sodišču v Newarku, N. J., je nedavno izdal odlok, da je osmarnajstti amendment neverjeten, ker bi bil potrijen od ustavnih konvencij, ampak od legislatur, posameznih držav. Odločba bo predložena najvišjemu zveznemu sodišču, da jo potrdi ali zavrne. Splošno prevladuje mnenje, da bo najvišje sodišče odločbo zavrglo.

ZVEZNI SENATOR Walsh iz Montane je vložil resolucijo, ki zahteva preiskavo obdobjev, da je department notranjih zadev nepravilnim potom dajal v najem privatnim družbam zvezna oljna zemljišča.

BOŽIČNE POČITNICE zveznega kongresa so se pričele 21. decembra in bodo trajale do 5. januarja.

STOLETNICO smrti velikega osvoboditelja Simona Bolívarja so pretečeni teden slovensko praznovali v Južni Ameriki.

Za približno polovico Južne Amerike je Simon Bolívar tak, kar je George Washington za Zedinjene države Severne Amerike. Tudi Pan-American unija v Washingtonu se je spomnila te stoljetnice s primerno slovesnostjo.

REPUBLIKA GUATAMALA je imela teden nekaj dni kar tri predsednike. Ko je predsednik Chacón zbolel, je ministri svet postavil namestnika v osebi Baudilia Palma. Sledila je revolucija, ki je posadila na predsedniški stol generala Orellana.

MLADINA V ŠOLAH

V ameriških osnovnih in višjih šolah se nahaja nad 27 milijonov učencev in učenk. To predstavlja več kot eno petino prebivalstva Zedinjenih držav.

Seja Slovenske Narodne Čitalnice v Clevelandu se bo vršila v nedeljo 28. decembra ob dveh popoldne v čitalniških prostorih.

NOVOLETNA RESOLUCIJA

Bliža se čas, ko bomo delali novoletne resolucije. Vsi smo smartram vzdrževanje našega fizičnega in duševnega zdravja za našo pravico in dolžnost, zato bi si morali prizadevati, da ostanemo zdravi in kar mogoče normalni tekom prihodnjega leta.

Normalna oseba mora imeti normalno težo za svojo starost, rast in višino. Hoja bi moral biti pokončna, mišice trdne, noge dobre, vid normalen, izboljšan z načiniki, kjer je to treba, normalen posuh in zdrave, dobro oskrbavane zobe z zdravimi dnesni. Poleg tega bi morali tuji imeti splošne pojme o ohranitvi zdravja in o razvedrilih in dobrim informacijem glede hrane in splošne higijene.

Ako smo normalni, skušajmo ostati, ako nismo, potrudimo se normalnost dosegči. Da ostanemo ali postanemo normalni, moramo vpoštovati gotovo stvari. Naša vsakdanja prehrana naj bo dobro balancirana, dovoljna, toda ne preobilna, in naj vključuje zelenjavo, sadje in mleko. Kava in čaj naj se uživa zmerno, voda pa v precejšnji količini, šest do osem čas dnevno, večinoma v času m eden in drugim obedom.

Prebavni in izločevalni organi bi morali delovati redno brez rabe zdravil. Kopanje je potrebno vsaj enkrat na teden, a še boljše je vsak dan. Naša dela bi morali opravljati inteligentno, brez nepotrebnih naporov. Vsaki dan bi se morali tudi nekoliko gibati na prostem; vsaj kratke izprehod ali nekaj pešjega bi si moralno privoščiti dnevno. Razvedrilo, na primer kakšen način športa, je važen faktor.

Naš počitek naj bo miren in zadosten. Odrasel človek potrebuje vsaj sedem ur zdravega spanja, otroci pa najmanj 12 ur.

Zelo važno je tudi, da skrbimo za zobe pravilno. Vsaj dvakrat na leto naj bi bili preiskani po dobrem zobozdravniku. Enkrat na leto pa bi se morali podvrci splošni zdravniški preiskavi pri kompetentnem zdravniku. Oči bi si moralni dati preiskati vsaj enkrat v treh ali petih letih, posebno če smo stari že nad 35 let, in sicer po zdravniku, ki je specijalist v tej stroki. Ako preiskava pokaze kakšne hibe, ne bi smeli odlašati s sredstvi za odpravo istih.

Končno, ako že napravimo tozadno resolucijo ali ne, je gotovo, da bo naše življenje s lastično zdravja v prihodenjem letu boljše, ako bomo vpoštivali gorji navedene nasvete in se ravnavali po njih po naših najboljih močeh in prililkah.

(Dr. F. J. Arch, vrh. zdravnik J. S. K. Jednote).

Eros se bliža

Mali planet ali asteroid Eros se približuje zemji in ji bo v januarju 1931 bližje kot ji je bil kdaj prej tekem zadnjih 30 let. Vsekakor bo še takrat oddaljen 13,500,000 milij in ga ne bo mogče videti s prostim očesom.

Persona non grata

Persona non grata je latinska fraza in pomeni osebo, ki ni sprejemljiva. Ako bi kakšna tujga država nameravala poslati v Zedinjene države poslanika ali kakšnega drugačnega diplomatskega zastopnika, ki bi za vlado v Washingtonu ne bil sprejemljiv, bi ista namignila, da ji je "persona non grata." Prizadeta tujga vlada bi potem takega diplomata ne poslala, ampak bi izbrala drugo osebo.

ZANIMIVI JUŽNI SOSEDJE

Stisnjena med republiko Mexico in Guatamalo od dveh strani, na vzhodu pa oblikana od valov Karibskega morja, se nahaja angleška kronska kolonija British Honduras. Njena površina meri okrog 8500 kvadratnih milij, prebivalstva pa šteje okrog 48 tisoč. Prebivalstvo dežele je močno mešano, toda črni, muški in kreoli so v odločni večini.

V British Honduras živi še danes okrog 8000 potomcev nekdaj mogočnega in visoko civiliziranega naroda Maya-Indijanov. Dokazalo se je, da je tak stroj najboljše sredstvo, da se popravi, oziroma prepreči zlorabe vojnega sistema. Zrazenega pa tudi poenostavlja in pospešuje glasovanje. Dne 4. novembra je pretežna zmaga govornika Roosevelta v New Yorku bila znana že dve uri in pol po zatvoritvi volišč. V državah, kjer je še vedno v rabi glasovanje potom volilnih listkov, gre šteje mnogo bolj počasni.

Glasovalni stroji so izdelani tako enostavno, da vsakdo, ko se mu je pokazala manipulacija tega stroja, lahko glasuje brez vsake pomoci. Stroj omogočuje glasovanje za vse kandidatene stranke ali pa glasovanje delno za kandidate druge stranke. Lahko tudi izpremeni svoj glas ali pa popravi pomoto, dokler se nahaja v volilni kočici, ali stroj je zopet tako konstruiran, da volilec ne more glasovati za več oseb, kot sme, in da je izključeno, da bi mogel dvakrat voliti.

V zakonodajnih zbornicah se trati mnogo časa s preštevanjem prisotnih članov, da se najde, da-lj je zborница sklepna (quorum) ali pri poimenskih glasovanjih (roll call). Statističar neke državne legistature je l. 1929 izračunal, da je bilo onega leta 1426 poimenskih glasovanj v oni zbornic, s katerimi se je potrilo 145 ur oziroma 48 dni zasedanj, trajajočih po tri ure sej.

Wisconsin je bila prva država, ki je poenostavila mehaniko glasovanja v državni legislaturi. Leta 1917 je bila v poslanski zbornici instalirana mašina za seštevanje glasov. V galeriji, vidni iz pritličja, je velika deska z imenom vsakega člana. Pred vsakim imenom zažari belo svetlo ("da") ali rdeče svetlo ("ne"), čim član zbornice pritisne gumb, tam kjer sedi. Tretji gumb služi za to, da član nazna, da je prisoten. Glas se lahko spremeni. Glasovi se avtomatično seštevajo in pri vsakem oddajanju glasu je razvidno, koliko članov je za in koliko proti.

O interpelacijah je razpravljala Italijanski poslanec Ceselschi

je nedavno v rimski zbornici vložil na notranjega ministra interpelacijo, v kateri vprašuje, "kako ukrepe nameravata podveti vlada" in cerkvena oblast proti slovanski duhovščini v Julijski Krajini, ki rovari proti državi in fašističnemu režimu." Interpelant zahteva, naj se vsi slovanski duhovniki zamjenjajo z italijanskimi, ki bodo res pravdu dnušni pastirji tamošnjega prebivalstva in ki se ne bodo bavili s protidržavno propagando. Prebivalstvu Julijske Krajine se mora zajamčiti miren razvoj v mejah Italije, za kar pa je sposobna samo italijanska duhovščina.

O interpelaciji je razpravljala Italijanska poslanska zborница v Ljubljani, ki je poteklo že 12 let po zmagi, ki je vrnila Italiji njenе nacionalne meje, vrši propaganda akcijo proti državi in fašističnemu režimu. Več pravilov takega rovarenja je prisilito vlado in politične oblasti, da so podvzeli represivne mere.

Tako je moralna vlada razpustiti več tako zvanih katoliških mla-

GLASOVANJE NA STROJ

Thomas Edison je začel svojo čudežno karijero s tem, da je iznašel stroj za avtomatično seštevanje glasov. Stroj je delal dobro, ali nikdo ga ni hotel kupiti in Edison je tedaj baje prisegel, da ne bo nikdar več napravil nikake iznajdbe, razen če bi bila potrebna.

Toda glasovalni stroj je počasi dobil priznanje in dandas obsega skoro vse slovenski del Jugoslavije, je kralj Aleksander imenoval dr. Drago Marušiča, odvetnika v Ljubljani in člena državnega zakonodajnega sveta. Kot znano, je bivši ban Dušan Serne postal minister.

Dr. Drago Marušič je rojen leta 1884. v Solkanu pri Gorici. Gimnazijo je dokončal v Gorici, pravoslovne študije je dovršil v Pragi, kjer je promoviral leta 1910 za doktorja. Kot odvetnik je bil imenovan za tajnik pripravnika je služboval v Gorici. Med svetovno vojno je bil dne 25. avgusta 1914 vjet na ruski fronti. Iz Rusije je odšel preko Rumunije v Srbijo ter se kot dobrovoljec umaknil s srbsko armed preko Albanije. Dr. Marušič je bil kasneje prideljen srbškemu poslaništvu v Rimu in nato postal tajnik pri poslaništvu v Washingtonu. Po svetovni vojni je bil leta 1919 v Parizu član jugoslovenske delegacije na mirovni konferenci. Tu je postal do zaključka mirovne konference, nakar je bil imenovan za tajnika jugoslovenske delegacije pri reparacijski komisiji v Parizu. Leta 1924 je prispel v Jugoslavijo ter se nastanil kot advokat v Ljubljani.

Neznanici napadali so na večer 1. decembra streljali na avtomobil, v katerem se je vozilo šest carinikov, blizu Murovice pri Gorici. Finančni stražnik Cesare Rastelli je bil pri tem ubit.

Oblasti pripisujejo napadu političen značaj, in kot je navada, oblasti zavzemajo.

Italijanski poslanec Ceselschi je nedavno v rimski zbornici vložil na notranjega ministra interpelacijo, v kateri vprašuje, "kako ukrepe nameravata podveti vlada" in cerkvena oblast proti slovanski duhovščini v Julijski Krajini, ki je zmanjšalo na polovico, že bi se mladi ljudje 10 let vzdržali vsakega poljubovanja. (Try and do it!) Mož pa pri tem nič ne pomisli, kako silno bi padlo število porok in rojstev!

V Los Angelesu je nedavno postarna devica zapustila svojo krasno vilino in 15 tisoč dolarjev dobiti v svojem mačku Miklu Gosh, s tistim mačkom bi pa rad zamenjal svoje socialno stališče.

Akademija naravoslovne znanosti v Philadelphia ima v svojem akvariju ribo s štirimi očmi,

katero so ujeli v vodah Južne Amerike. Poor fish, kadar se joga za svojo domovino!

V nekem starokraskem listu sem čital, da so številni v Jugoslaviji živeči "ameriš

"Nova Doba"

GLASILLO JUGOSLOVANSKE KATOLISKE JEDNOTE

Lastnina Jugoslovanske Katoliške Jednote.

IZHAJA VSAKO SREDO

Cene oglasov po dogovoru.

Naročnina za člane 72c letno; za nečlane \$1.50, za inozemstvo \$2.

OFFICIAL ORGAN

of the SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION, Inc., Ely, Minn.

Owned and Published by the South Slavonic Catholic Union, Inc.

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members \$0.72 per year; non-members \$1.50

Advertising rates on agreement

Naslov za vse, kar se tiče lista:

NOVA DOBA, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.

VOL. VI. NO. 52

83

OBVESTILO

Z ozirom na situacijo pri društvu sv. Janeza Krstnika, št. 37 J. S. K. Jednote v Clevelandu, O., obveščam članstvo omenjenega društva, da sem storil korake, katere sem smatral za umestne, da po možnosti preprečim morebitne nepričlike, ki bi utegnile zadeti vse člane tega društva. Te korake storiti sem se smatral poklicnega, posebno iz vzroka, ker sem glavn odbornik in kot tak dvakratno dolžan skrbeti, da se ne bi morebiti kršila pravila pri društvu, katerega aktivni član sem že nad dvajset let.

Prenagljenost ni nikoli kaj prida, posebno pa utegne postati usodna in škodljiva v slučaju legalne negotovosti. Vej vemo, da so s pravicami svobodnih državljanov združene tudi gotove omejitve, ki so izražene v raznih postavah; prav tako bi se morali zavedati, da tudi pravice članov različnih organizacij regulirajo pravila, sprejeta na konvencijah.

Clanom društva št. 37 JSK naj za enkrat zadostuje to obvestilo od moje strani. Ves nadaljni razvoj situacije jim bo javljen regularnim potom in v smislu pravil.

Z bratskim pozdravom,
Rudolf Perdan,
predsednik glavnega nadzornega odbora J. S. K. Jednote.

SEZONSKA VOŠČILA

Vsem glavnim in društvenim uradnikom in vsemu članstvu J. S. K. Jednote želim veselo božične praznike ter srečno in uspešno Novo leto!

Dr. F. J. Arch.
vrhovni zdravnik J. S. K. J.

VSAK PO SVOJE

(Nadaljevanje iz 1. strani) mer takrat, ko je umrlo Mrtvo more.

Včasi mislimo, da nam je zelo hudo, toda lahko bi bilo še hujše. Recimo, da bi človek, blagoslojen s kurjimi očesi, imel toliko nog kot stonoga; ali da bi imel prehlajen in boleč vrat, ki bi bil tako dolg kot vrat žirafe; ali da bi ga bolel zob, ki bi bil tako velik kot slonov, ki teha do 50 do 200 funtov!

Morda ne bi bilo napačno, da zdaj ob koncu leta skušamo pozabiti vse življenske neprilike in kot pravi Jugoslavi zažigamo staro, optimistično himno hravatskega Zagorja:

"Danes jesmo, sutra nismo.
A k ljetu Bog zna kdo smo;
Pitati će nas: gđi smo bili,
Da se nismo ni napili;

Pijte, bračo! Dok nas ima . . .
Vince sladko godi svima! . . .

A. J. T.

PETI IZKAZ PRISPEVKOV ZA RADO MURNIKA

Slovenski Narodni Čitalnici v Clevelandu so bili za fond Rado Murnika potom uredništvo Nove Dobe naknadno poslani slednji prispevki: J. Dolčič, Gárd, O., \$1.00; Napredne Slovence, št. 137 SNPJ v Clevelandu, O., \$4.00; Neimenovan iz dñe New Jersey, \$1.00; Frank Vidmar \$1.00, po 50 centov pri Joseph Adamich, Joe Koenig, Anton Šerjak in Mary Spoglar, vsi v San Franciscu, Calif. (poslano po J. Bartol); dr. F. J. Kern, Cleveland, O., \$4.00; Andrej Križmančič, Cleveland, O., \$1.00; Mrs. Rose Žihlerle, South Chicago, Ill., \$10.00... Skupaj v tem izkazu \$24.00. Prej izkazu \$49.25. — Vsega skupaj do sedaj poslanega Slovenski Narodni Čitalnici vgori omenjeno svrbo \$73.25.

Potom Slovenske Narodne Čitalnice je bil dne 20. decembra poslan pisatelju Rado Murniku ček za sveto 4000 (štiristoč) dinarjev, ki ga je izdala The North American Trust Co., v Clevelandu za sveto \$71.50.

Vsi delo, ki na en ali drugi način koristi človeštvo, je častno in vredno priznanja in plačila, pa naj se vrši v laboratoriju, v uradu, v bolnišnicu, na farmi, na vlaku ali železnični ali pa v rudniku ali tovarni.

Potrebno je delo tajnika v glavnem uradu J. S. K. Jednote, potrebno je delo njegovih pomočnikov ali pomočnic, potrebno je delo glavnih odbornikov, potrebno je delo društvenih uradnikov in posameznih članov. Vsem, od prvega do zadnjega, ki so na katerikoli način kaj dobrega storili za jednoto, gre zasluga za točno poslovanje in napredek naše

GLASOVI Z RODNE GRUDE

(Nadaljevanje iz 1. strani) ukrenila, bo fašistična vlada na radikalni način očistila ozračje v Julijski Krajini.

Te besede državpoga podtaljnika je sprejela zbornica z viharnim odobravanjem. V fašističnih političnih krogih ne privirajo, da je to dokaj jasna grožnja Vatikanu in obenem dokaz, da med Vatikanom in fašizmom ni onega soglasa, kakor so ga pričakovali fašistični krogovi sklenitvi lateranskega sporazuma. Z napetostjo pričakuje vsa javnost, kako bo na vse to odgovoril Vatikan.

Pred izrednim tribunalom v Rimu se je vršila 25. novembra razprava proti Slovencu Antonu Glaviču iz Pulja. Obtožen je bil zaradi protifašističnega rovarejja, ker je delil letake in brošure s pozivom na borbo proti fašizmu. Obtožnica ga je dolžila tudi komunizma, česar pa mu pri razpravi niso mogli dokazati. Obsojen je bil na štiri leta težke ječe.

Ob prilikl zadnjih hišnih preiskav in aretacij v Trstu in na Reki je bil med drugimi uglednimi meščani aretiran in odveden v Rim tudi bivši reški župan dr. Antonio Vio. Osumljen je, da je bil zapleten v protifašistično zaroto. Zagovarjati se bo moral pred izrednim fašističnim tribunalom.

Malo neprijetno zgodbo je doživel Vahabit bej Mahmut, ki je prišel iz Meke vabiti muslimane v Bosni in Hercegovini k romnju v Meko in Medino. V Mostaru se je zagledal v lepo muslimanko in se kar na brzo roko žogn poročil. Lepi muslimanski, ki so jo omogočili njeni sorodniki, ne da bi jo dosti spraševali, pa še bolj priletni ženin ni bil njen kaj po godu, tem manj, ker je imela skrivno ljubezen z domaćim fantom. Po običajni gostiji se je Vahabit podgl v svatovsko sobo, ki pa je bila na njegovo največje presenečenje prazna. Nevesta je izginila skozi okno ter pobegnila k izvoljenemu svojemu srca. Vahabit je bil seveda strašno užalen in je že naslednjega dne zopet stopil h kadiju in ga prosil, da izreče ločitev tege vsekakor kratkotrajnega včas.

Vodnik je premnil po večmesečnem bolehanju - za rakom gostilničar in trgovec s suho robo, Alojz Gnidca. Rojen je bil pokojnik v mlini idiličnih Podsten pri Ribnici leta 1875. Po odsluženi vojaščini je prišel v Ameriko leta 1899. Iz Amerike se je vrnil drugič leta 1913 in se nastanil v Sodražici. Bil je navdušen Sokol, lovec in Jugosloven. Svojega jugoslovenskega mišljenja tudi v težkih vojnih časih ni zatajil.

VESELNO NOVO LETO

Veselo in srečno Novo leto želim vsem glavnim uradnikom in sploh vsem članom in članicam J. S. K. Jednote ročitim veselje božične praznike in srečno Novo leto!

John Movern,
1. nadzornik JSK.

VOŠČILA K SEZONI

Vsem glavnim in društvenim uradnikom in sploh vsem članom in članicam J. S. K. Jednote ročitim veselje božične praznike in srečno Novo leto!

John Movern,

1. nadzornik JSK.

ZASTRUPLJENJE Z UGRIZOM

Vsakemu je znano, da je ugriz strupene kače smrtno nevaren, to vsled strupa, ki se iz votlega zoba pojedci v rano. Nevaren je pa tudi ugriz živali, ki se sicer navadno ne smatra za strupeno, to pa vsled raznih bakterij, katere se nahajajo na zobih ali v slini istih. Znano je, da je pred leti podlegel zastrupljenju krv grški kralj, katerega je bila ugriznila opica, s katero se je igral. Pa tudi ugriz človeških zob je v mnogih slučajih nevaren, to pa povzroči dostikrat nevarno zastrupljenja in bolezni. Tu di na zobe in v slini človeka se nahajajo različne bakterije, ki lahko povzročijo zastrupljenje, če pridejo v kri druge osebe. To morda izhaja še iz časov, ko so bili zobje primitivnega človeka njegovo edino orožje, s katerim se je branil.

V Gorici je izšla "Grammatica della lingua slovena ad uso delle scuole" (Slovenica slovenskega jezika za šolsko rabo): Se stavljo je G. Trink. Natisnila Katoliška tiskarna, Knjiga ima 158 strani in stane 12 lit.

Zagreb ima blizu 31,000 dijakov. Kakor javljajo zagrebški listi, je na tamkajšnjih učnih zavodih v tekočem šolskem letu 30,833 dijakov in učencev in sicer: v ljudskih šolah 11,555, na obrtnih šolah 3,850, na srednjih in strokovnih šolah 10,259, na univerzi 4,521 (na juridični fakulteti 1,145, na teološki 171, na medicinski 419, na filozofski 1,469, na gozdarski in kmetijski

dobре podporne organizacije. Mnogokrat pozabimo na to, zato ne bo odveč, če vsaj zdaj ob koncu leta damo nekoliko priznanja za dobro delo vsemi, ki so to zaslužili.

Buždar Jekac.

pa 340) na ekonomsko-komerčalni visoki šoli 512, na državni umetniški šoli 59, na visoki šoli državne glasbene akademije pa 77.

Kolonizacija južne Srbije, zlasti Motohije, ki se vrši po določenem sistemu, se bo prihodnje leto v glavnem dovršila. Za koloniziranje siromašnih kmetovalcev, zlasti Črnogorcev in Hercegovcev, je kmetijsko ministrstvo določilo nad 30,000 hektarov, kjer se bo prihodnje pomlad naseblje približno 2,000 rodil. V to svrhu bo prihodnje leto zgrajenih 2,000 hišic za koloniste, ki dobre tudi primerna posila.

Hranilne vloge pri denarnih zavodih v Jugoslaviji. Udrženje vojvodinskih bank objavlja v svojem letnem poročilu zanimivo statistiko o gibanju hranilnih vlog pri jugoslovenskih bančnih zavodih (brez vlog pri regulativnih hranilnicah in pri posojilnicah). Ob koncu preteklega leta so znašale te vloge 12 milijard 451 milijonov Din, in sicer v Srbiji in črni gori 1740 milijonov, v Hrvatski in Slavoniji 4536 milijonov, v Bosni in Hercegovini 440 milijonov, v Vojvodini 1510 milijonov in v Sloveniji 763 milijonov. Razmeroma nizko stanje vlog v Sloveniji je pripisati okolnosti, da so upoštevane le vloge pri bankah, ne pa vloge pri hranilnicah in posojilnicah, ki znašajo skupaj 2.5 milijarde Din.

V Sodražici je premnil po večmesečnem bolehanju - za rakom gostilničar in trgovec s suho robo, Alojz Gnidca. Rojen je bil pokojnik v mlini idiličnih Podsten pri Ribnici leta 1875. Po odsluženi vojaščini je prišel v Ameriko leta 1899. Iz Amerike se je vrnil drugič leta 1913 in se nastanil v Sodražici. Bil je navdušen Sokol, lovec in Jugosloven. Svojega jugoslovenskega mišljenja tudi v težkih vojnih časih ni zatajil.

Zadeva je že bila pred glavnim odborom naše jednote, ker pa isti ni podvzel zadovoljive akcije o zadevi, je pred dobrim mesecem časa prišlo na našo jednote zopetno vabilo za pri-družitev. Stvar se mi zdi dovolj važna, da o nej obvestim članstvu, posebno zato, ker bo zadeva prišla najbrž zopet na dnevni red na letni seji glavnega odbora. Kritike se ne bojim nobene, in stvar sem pripravljen bolj natančno tolmačiti, ako bo potreba. Stvar tudi ni taka, da bi zahtevala tajnost. Tudi ne mislim, da bom s tem kršil etiko kot član glavnega odbora. Najbolj enostavno bo, da se priobi moj odgovor na glavni urad, ki sem ga moral podati na zahtevo. Mogče je, malo preveč odkrito, vendar bolje odkrito kot pa zavrnjanje. Pismo:

"Mr Joseph Pishler,
Ely, Minn."

"Prejel Tvoje pismo in kopijo pisma od Mr. Vincent Cainkarja, ketero oboje se tiče Federacije Jugoslovenskih Podpornih Organizacij. Vse, kar morem reči, je, da sem za govoru priprisan, da naša jednota že po svojih pravilih ne more biti pošljena v našo sedanjo organizacijo, ne moremo brati. Kakor s tako organizacijo, ravno tako se ne moremo brati po naših sedanjih pravilih z organizacijo, katera je ustanovljena strogo na podlagi verskega prepričanja. Ako je komu in kakri organizaciji kaj na tem, da se bi naše jednote združile, pa naj bo združitev v vsem ali delno ali za katerokoli akcijo in za dobrobit našega naroda v Ameriki, nej najprvo postanejo nepristranski, toleranti in gentiliani. Strankar more družiti, le take vrste ljudi, ki se strinjajo z njegovo stranko. Organizacija, katera ima za eno izmed podlag vero, more družiti le tiste, ki so pripadniki, gotove vere.

Nazadnje moram priporavniti tudi, da je moje mnenje to, da glavni odbor nima niti pravice skleniti kake federacije ali se pridružiti ji v imenu jednote, oziroma celokupnega članstva, ako nima pri rokah garancije, da se ne bo takoj ob pristopu v takoj federacijo ali kedaj pozneje skušalo v našo jednote zanestri strankarstvo in politiko. Mislim, da sem se zadostil jasno izrazil in upam, da se ne bo nikjer dolžilo, da delam kako oviro. Jaz sem vedno pripravljen za kako skupno delo, vendar pa, predno bi kam smuknil ali kako federacijo priporočal, bi zahteval, da se vse, katere se misli povabiti, povabi skupaj že predno se kaj ustavljajo, oziroma mislim reči, da se jih povabi skupaj, da skupno in ne samo ena stran naredi načrte. Skuhati nekaj in ko je že skuhano in zabeleženo, povabiti k mizi druge, brez da se jih vprašalo, kaj žele jesti in ne moderno ne napredno in določno po oholosti in diktatorstvu.

"Vse deло te federacije se bi moralno vršiti (kakor je bilo razvidno iz gori omenjenega pisma), v smislu podobnem tem ujihovim pravilom. Nobenega

(Nadaljevanje na 6. strani)

Jugoslovanska

Ustanovljena 1. 1898

Kat. Jednota

Inkorporirana 1. 1901

GLAVNI URAD V ELY, MINN.

Glavni odborniki:

Predsednik: PAUL BARTEL, 901 Adams St., Waukegan, Ill. Podpredsednik: ROSE SVETICH, Box 1395, Ely, Minn. Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minnesota. Blagajnik: LOUIS CHAMPA, 416 East Camp St., Ely, Minn.

Vrhovni zdravnik:

DR. F. J. ARCH, 618 Chestnut St. N. S. Pittsburgh, Pa.

Nadzorni o

NEW ERA SUPPLEMENT

Edited by Louis M. Kolar.

Current Thought.

NEW YEAR'S RESOLUTION

"I'm going to swear off smoking and drinking" is a popular common phrase that will be heard between now and Jan. 1931, among the younger men. Some will abstain from these evils for a week, perhaps a month, and then suddenly revert to the old habit again. A few will stick to their original resolution because of poor physical health, and still fewer will refrain from indulging because they really have the determination to carry it through.

Among the fair sex the popular New Year's resolution is to forego all foods that play fickle with the boyish figure. How the girls abhor obesity can best be illustrated by the following incident:

A girl once had her pocketbook stolen containing the usual amount of change possessed by the female sex. This happened while she was busy instructing the barber on how to cut her hair. On her way out she missed her pocketbook. A thorough search failed to reveal the precious belonging. Finally in disgust she remarked: "I hope she gets fat on it," and walked out of the shop.

Men and women experienced with the results obtained on making New Year's resolutions will leave well enough alone and let it go at that. They are familiar with the task of carrying through good intentions that will modify their everyday habits. There are exceptions, of course.

Resolutions Made by Groups Usually Carried Out

Bust most of the members of our English-conducted lodges are still in their youth and hence are addicted to making good intentions for the year 1931. Sometimes, when a number of people get together and make a joint promise to do a thing which will benefit them all, the unexpected happens and the resolution is actually carried through. Perhaps it is pride that makes a number of people do things that they normally would neglect doing alone; and then again when the possibility of choosing the easier path is decided by a few, the rest will stick to their original intentions, and the remaining few will follow suit.

It would be a good idea for our lodges to make one New Year's resolution and carry it through. And that one is: INCREASE THE MEMBERSHIP of our South Slavonic Catholic Union. Interest the outsider in the many advantages offered by our organization such as sports, social contact, entertainment and a hundred-and-one other facilities at their disposal. Set your goal for so many new members that must be enrolled by the end of the year 1931.

When a common cause is established, the membership of a particular lodge has an added incentive to plug, and plug hard. To excel has been the human tradition ever since the beginning of history. Hence when one member enrolls so many candidates the fellow-members will try hard to enroll at least one more. And, by the way, our South Slavonic Catholic Union rewards the plucky members with one dollar for each new member enrolled.

Common Problems

By Peter P. Jurchak

The good which the present fraternal orders are doing for no exposition and needs no commendation. Nor does it require any extended argument to prove the contention that the fraternal orders which have been built up in the last quarter century by the newcomers to our shores fill a peculiar need and perform a unique service to their members.

But these societies must also, by the same token, meet peculiar problems and devise unique programs. To illustrate, the whole fabric of the newer fraternals is largely a good will, voluntary, family-like organization rather than a straightforward, out-and-out business, field-working proposition; the system of securing members is different than found in most other societies; the problem of the juvenile is peculiar to the conditions existing there; the present and future policies of these organizations must be molded along lines to meet the unusual and individual demands.

Would it not be wise—wise for the societies themselves, wise for the fraternal movement as a whole and wise particularly for the unique service which these societies can accomplish—to look facts full in the face and organize as an association to meet them?

A number of societies belonging to the large group of Slav orders—Russian, Slovak, Polish, etc.—are, as a matter of fact, attempting to initiate such a movement by organiz-

S. S. C. U. Inter-Lodge Contests

Four SSCU lodges maintaining basketball teams have submitted the names of contesting players to the athletic commissioner. They are lodges Jubilee (No. 215), Ely Arrowheads (No. 184), Sacred Heart of Jesus (No. 2) and Pittsburghs (No. 196).

Two important games have been scheduled for last Sunday, Dec. 21, at Ely, Minn., and brought together four SSCU teams, including Duluth Arrowheads, newly organized group, besides the three mentioned. The first game was between Jubilees and Ely Arrowheads and the second game brought the Duluth Arrowheads and Ely Sacred Heart of Jesus.

State of Minnesota lost no time in preparing itself for the basketball elimination series, ever since the Athletic Conference held in Cleveland, O., decided to determine the national SSCU lodge championship team. And neither has Pennsylvania, for a game has been scheduled between the Pittsburgher and National Star for Dec. 27.

Illinois has teams organized, but no games have been scheduled as yet. Ohio undoubtedly will be represented in the basketball series.

Jolly Boys Club

Joliet, Ill.—The Jolly Boys Club held its regular meeting Dec. 14 and election of officers took place, who will take charge for the year 1931. Frank Jevitz Jr. was elected president, succeeding Anton Russ, who held that office for the past ten years; Joseph Skul, vice president, succeeding his brother, Frank Skul; Rudolph Skul was re-elected secretary; Joseph Ivanich, recording secretary; Anton Skul, treasurer; John P. Lunka and Albert Skul, trustees; Walter Gruben, sergeant-at-arms; John L. Jevitz Jr., installing officer.

The majority of the Jolly Boys Club are members of the St. Peter and Paul Society, No. 66, SSCU. A New Year's party will be held by the club and promises to be a gala affair, much like the one held a couple of weeks ago.

The second bowling team of our No. 66 society dropped two games to the Shring Candy Co., scores being 693, 705 and 747 against 716, 767 and 752. H. Bluth was high with 485 for the series.

John P. Lunka.

Doesn't Scare Us Now

Big business grows bigger and bigger. Everybody was excited, and muckrakers raked furiously, when old Standard Oil was supposed to be worth half a billion. Now, split up, it's worth many billions. Now no one worries. In Maryland a power trust filed a certificate of incorporation for \$2,300,000, which was only one item in the news."

Growth of a lodge is directly proportional to interest displayed by it, bearing testimony of the friendship contained

away nor to the younger members who finds a more progressive fraternal life elsewhere. Thus the order and the member lose something invaluable which cannot be replaced and America is less rich, all because the society is, knowingly or unknowingly, not true to its real purpose.—F. L. I. S.

ATHLETIC BOARD OF S. S. C. U.

Chairman: F. J. Kress, 204 — 57th St., Pittsburgh, Pa.
Vice chairman: J. L. Zortz, 1657 E. 31st St., Lorain, O.
Joseph Kopler, R. D. 2, Johnstown, Pa.
J. L. Jevitz Jr., 1316 Elizabeth St., Joliet, Ill.
Anton Vessel, 2103 Doswell Ave., St. Paul, Minn.

BRIEFS

Indians Lodge, No. 220, SSCU, recently organized by Bro. Spolar of Chicago, Ill., enrolled twenty new members when formal application for admission was made.

Ilirska Vila Lodge, No. 173, SSCU, of Cleveland, O., will hold a dance in the lower hall of the Slovenian National Home, St. Clair Ave., next Saturday, Dec. 27.

Joe Sodja is well received on Loew's State Theater program of Cleveland, O., in which he renders banjo solos during entire week of Dec. 14. He also performs on stations WTAM and WGAR.

Ringers of George Washington Lodge bowling team of Cleveland, O., will rest their voices next Sunday, Dec. 28, as the game has been postponed with the Pioneers on account of the annual meeting.

Speh Sports basketball team, entered in Community Center League, defeat the Coreno Undertakers twice. Joe Jenc and Frank Cimperman star.

Joseph Cvek of Gilbert, Minn., is seriously injured when the rope holding him in place, while trimming a bank, breaks, causing him to fall about 40 feet.

Booklets containing the "Rules and Regulations Governing the Administration of the Athletic Department of SSCU" will be published soon and distributed among the lodges.

F. Glavan, popular member of the George Washington Lodge, SSCU, of Cleveland, O., holds a double run when playing a game of pinochle, but fails to observe it. To make matters worse, Glavan loses the game. "Oh, death, where is thy sting?"

SEASON'S GREETINGS

To all the Supreme Officers and members of our South Slavonic Catholic Union I wish a Very Merry Christmas and a Happy and Prosperous New Year.

Dr. F. J. Arch,
Sup. Med. Examiner, SSCU.

Clocks Not Needed

Liberia is one of the few places where clocks are not really needed, and for this reason. The sun rises at 6 a. m. and sets at 6 p. m. all the year round. There is no twilight, and light darkness come all at once. At mid-day the sun is exactly overhead, and at this moment there are no shadows on either side of any object. By judging the distance in the sky which the sun has traveled since rising, the natives have become marvellously expert in telling the time. In fact they are rarely more than ten minutes out one way or the other.

Illini Stars Add Six New Members

Chicago, Ill.—At our meeting on Dec. 17, we elected new officers, and after the elections we had a grand time, with plenty to eat and drink and terminating with two hours of dancing to the strains of a red hot orchestra.

At 2 a. m. everybody decided that the night was complete.

The new officers have promised to boost the Illini Stars until they will be abreast of the older lodges in popularity and sports, and one look at the new officers is a convincing sign of VIM, VIGOR and VITALITY. Contributions will be sent regularly to the New Era.

Besides the regular officers, a permanent sports and dance committee was elected and last, but not least, six new members were added.

The following officers were elected after a hotly contested election; the ladies had a prominent part in proportion to number of members of each sex.

President, Joseph Tabar; vice president, Dave Pintar; secretary, John Zuechick Jr.; treasurer, Joseph Sustarich Jr.; recording secretary, Anna Karpak; trustees, Anna Sustarich (chairman), George Wistain, Rudy Parion.

Dave Pintar, Vice Pres.,
Illini Stars, No. 211

The Height Of Waves

An imaginative writer describing a rough sea will often refer to waves "mountain high." This, of course, is ridiculous, for waves are never so huge as this. The average height of waves differs in the various oceans.

For instance, the highest waves seen in the Indian Ocean are about forty feet. Those in the Atlantic Ocean and Pacific range from fifteen to thirty feet. Even in the Mediterranean waves twenty feet high have been observed. The most tremendous seas are those to be found south of Cape Horn and the Cape of Good Hope. Here there is a belt of ocean unbroken by land all around the world.

Even in this far-south region the height of the waves hardly ever exceeds fifty feet, and rarely reaches this figure. Even if waves do not run mountain high, they have an enormous force behind them. A thirty-five-foot wave will contain thousands of tons of water, and one can realize that the hurtling mass is capable of doing great damage.

Nagoda Leads Majestics

Recently Joseph Kopler of SSCU National Athletic Board, together with Joseph Govekar, National Star president, attended the first annual meeting of the Export Majestics Lodge at Export, Pa. Election of officers took place for the year 1931 and a number of new members were initiated into the lodge, indicating that the Majestics will top all other SSCU English-conducted lodges in Pennsylvania.

Louis Nagoda, young and energetic, was elected to lead the Majestics to a year of intended progress. Miller Kukich, handsome, dark-haired humorist, was chosen secretary. He is liked by all and very popular. Julia Nagoda will be recording secretary. These members form the cabinet whose motto is "Sky is the limit" when the Majestics are concerned.

Baseball is the predominant topic, although our Union is sponsoring elimination tournaments in basketball and bowling. But the Export Majestics are preparing early for the forthcoming baseball contests with Jefferson Collegians and National Star. The dust will fly when these three lodges meet.

Miller Kukich wants to know if "General" Louis Polaski, president of the Collegians, still remembers the tall left-hander that pitched against Canonsburg last summer; the boy with the big chew in his mouth. Anyhow, Kukich warns the Collegians to start practicing immediately.

SPORTING BITS

BEGIN SCHEDULING CONTESTS

According to the minutes of the Athletic Conference held in Cleveland, O., Sept. 12 and 13, all lodge teams participating in championship tilts must present the list of players to the athletic commissioner ten days before the first contest. Hence this applies to all lodge basketball and bowling teams that are to engage in contests to determine the state, sectional and national champion.

The national basketball champion will be decided during the month of February, 1931, and according to present indications will take place in Waukegan, Chicago or Joliet, Ill. But first the state champion must be decided in Pennsylvania, Ohio, Illinois and Minnesota. Reports have been coming to the Athletic Commissioner on the organizing of basketball teams.

All lodges that have organized basketball teams should get in touch with either the National Athletic Board members (printed in the center of this page weekly) or to Louis M. Kolar, Athletic Commissioner, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O., for contests. Unless they have close access with neighboring lodge teams of the same state.

It is important that the entire membership get busy right away and schedule contests, for it must be remembered that three games must be played before one group can claim superiority. The loser of the series of three is then eliminated from future competition.

The basketball response among our lodges is expected to increase following the Christmas holidays. A gentle reminder is made here to make sure that everyone is familiar with the facts.

Athletic Commissioner.

Girls Show Improvement

Suffer Defeat at Hands of Silver Masks

George Washington Lodge, No. 186, SSCU, basketball ladies are showing better form in every game played in the Inter-Frat League of Cleveland, O.

This in spite of the defeat administered them by the Silver Masks, 30 to 4, in the contest held last Wednesday, Dec. 17, at the St. Clair Bathhouse.

One bright star is Jennie Gorencic, who only after a few moments of playing dribbled the ball down the sideline and made a beautiful and difficult shot.

From then on the opposition kept close guard of the diminutive star. Julia Bouha pivoted in nice style and kept the ball in the hands of her teammates, Angela Hlabse, Leona Kukek and Mary Kreble.

The fine masterly guarding of Anna Jaklich was missed in the game, for she was on the

sick list and unable to play.

Our girls have shown marked ability to handle the ball and carry the plays out instructed them by Sammy Richter, coach. They just refused to be blustered and coolly passed the ball. This is the second year that this team has participated in the Inter-Frat League, and considering that the majority of the quintet were mere beginners last year, one must admit that the future holds plenty of promise to this plucky bunch.

Salt in Ocean

The oceans receive their salt from the streams which are continually carrying salt from the rocks through which they flow.

Such an affiliation, as suggested, would enable the associated societies to more fully carry out their true purposes, many of whom are adopting a policy of false orientation and are losing their individuality; others are hampered in attempting to carry on policies which have outlived their adaptability; some in trying to steer a middle course become acceptable neither to the older member who is fast passing

National Star Speaks

Elimination Contests During January, 1931

Conemaugh, Pa.—Time is drawing near when the whistle will blow and the thrills of a perfect shot from mid-floor, the victors and the losers, the crowning of sectional and national champs will take place.

All these forecasted events make the blood tingle, for our Union will determine national champion lodge bowling and basketball teams, the first time in its history.

F. J. Kress, chairman of National Athletic Board, has made negotiations for three basketball games between the Pittsburgher and National Star lodges, the winner to be known as the champion of Pennsylvania state. It is probable that the first game will be played at Pittsburgh on Jan. 10, the second at Franklin, Sunday, Jan. 18, and the final, if necessary, will be a toss-up.

Station No. 213

A reminder is made again of the forthcoming dance given by the National Star, No. 213, SSCU, Jan. 17, at the St. Louis Hall of Conemaugh. Our character is our will, for what we will we are. Members should not forget the January meeting, to take place on New Year Day. All your friends are invited to the party and dance that will follow the order of business.

Joseph Kopler, P. A., National Athletic Board.

OFFICERS ELECTED

Cleveland, O.—At the December meeting Betsy Ross Lodge, No. 186, SSCU, elected the following officers for the year 1931: President, George Kovitch, 364 E. 161st St.; vice president, Jennie Svetina, 387 E. 165th St.; secretary, Anna Vidmar, 774 E. 156th St.; treasurer, Charles Starman, 15703 Waterloo Rd.; medical examiner, Doctors Perme and Seigel. Hereafter meetings will be held every second Friday in the month.

Here's wishing everyone a Merry Christmas and a Happy New Year.

Anna Vidmar, Sec'y.

The mammoth German cannon known as Big Berthas were about 75 miles from Paris when they bombarded that city, killing 256 persons.

Saying It With Comrades**Petrovics Top Teammates in Bowling Tilt**

Waukegan, Ill.—The newly organized Comrade Boosters (second team) bowled the Comrade Girls on Sunday, Dec. 14, in a special exhibition match game played at the Waukegan Recreation Rooms. Frank Petrovic led the Boosters with games of 223, 185 and 179 for a 587 total. Mary Petrovic topped the weaker sex with 398, with games of 85, 170 and 143. In the Mother of God School League Frances Petrovic led the Comrade keglers with a splendid 446 series; Rose Cuk was second with 347. "Every day in every way the Comrade girls are getting better and better," thanks to Captain Mary "Darling" Rode. Keep up the good work. Let's tune in the scores:

Comrade Boosters

F. Repp.	183	170	181
F. Zupec.	157	202	152
L. Rode.	151	163	166
J. Petrovic.	142	182	158
F. Petrovic.	223	185	179
Totals.	856	904	836

Comrade Girls

F. Petrovic.	123	110	96
M. Rode.	132	99	123
P. Grum.	120	94	96
R. Cuk.	71	89	115
M. Petrovic.	85	170	143
Totals.	531	562	573

Comrade Girls

M. Petrovic.	105	113	127
M. Rode.	102	126	117
R. Cuk.	106	101	140
F. Petrovic.	134	156	156
Totals.	448	496	540

St. Ann's No. 2

Ogrin.	130	128	136
C. Petrovic.	126	123	129
Dolenc.	135	165	119
Remzgar.	129	105	112
Totals.	520	521	497

On Sunday, Dec. 21, the Comrade "crack" challenge bowling team traveled to Sheboygan, Wis., for a tussle with the strong K. S. K. J. pin five of that city. Scores will appear in the forthcoming issue. The much talked of "couple tournament" sponsored by the Comrades Lodge will take place the latter part of this month at the Waukegan Recreation Rooms. Over twenty bowlers are expected to enter. Keglers wishing to participate in the tourney must be members of the SSCU. The pictures of the winning couple will appear in the New Era Supplement shortly after the contest. Prizes will be awarded to couples winning first, second and third place. The entry fee is \$1. Those who have not as yet entered should get in touch with the submitter of this article at once, entries will close Dec. 25. Bro. Paul Bartel, president of the SSCU, is expected to enter.

The results of the annual meeting were as follows: Frank Celesnik was elected president; former president, Martin Zupec, withdrew. Frank Zupec was elected secretary; Miss Mary Petrovic, former secretary, resigned. Mary "Darling" Rode was re-elected as recording secretary. John Petrovic, submitter of this article, was re-elected as treasurer, publicity agent and business manager. Albert Korenin, chief trustee, Rose Cuk and Pauline Grum were elected second and third trustees, respectively. Larry Petrovic will be the conductor (bouncer)—so beware.

A birthday surprise party was given in honor of Miss Mary Petrovic at her home, on Dec. 6. Over fifty guests were present at the gala affair.

Among the out-of-town guests was Mr. Math Kochevar, Miss Novank's fiance. Oh, yes, we almost forgot to mention that Mr. Kochevar hails from Joliet, Ill. News leaked out that Mr. Kochevar and Miss Stephie Novak are to be married early next fall. There you are, folks, that goes to show that if one keeps meddling with love affairs he or she is bound to succumb, sooner or later. Take Mr. Louis M. Kolar for instance.

"Oh, well, after all it's nothing like being married, you at least have someone to fight with."

Father: I'm surprised that you should become infatuated with that girl. Why, you should have been able to read her like a book.

Son: Well, you see, dad, the light was rather low.

He: Why didn't you answer my letter?

She: I never received it.

Same He: You didn't?

Same She: No, and besides I didn't like some of the things you said in it.

Clean speech, and clean sports should ever be present at the lodge meetings.

Fighting alone is no fun—and how "we" know it, tweet, tweet.

John Petrovic,

No. 193, SSCU.

Mr. Louis M. Kolar for instance.

"Oh, well, after all it's nothing like being married, you at least have someone to fight with."

Father: I'm surprised that you should become infatuated with that girl. Why, you should have been able to read her like a book.

Son: Well, you see, dad, the light was rather low.

He: Why didn't you answer my letter?

She: I never received it.

Same He: You didn't?

Same She: No, and besides I didn't like some of the things you said in it.

Clean speech, and clean sports should ever be present at the lodge meetings.

Fighting alone is no fun—and how "we" know it, tweet, tweet.

John Petrovic,

No. 193, SSCU.

Mr. Louis M. Kolar for instance.

"Oh, well, after all it's nothing like being married, you at least have someone to fight with."

Father: I'm surprised that you should become infatuated with that girl. Why, you should have been able to read her like a book.

Son: Well, you see, dad, the light was rather low.

He: Why didn't you answer my letter?

She: I never received it.

Same He: You didn't?

Same She: No, and besides I didn't like some of the things you said in it.

Clean speech, and clean sports should ever be present at the lodge meetings.

Fighting alone is no fun—and how "we" know it, tweet, tweet.

John Petrovic,

No. 193, SSCU.

Mr. Louis M. Kolar for instance.

"Oh, well, after all it's nothing like being married, you at least have someone to fight with."

Father: I'm surprised that you should become infatuated with that girl. Why, you should have been able to read her like a book.

Son: Well, you see, dad, the light was rather low.

He: Why didn't you answer my letter?

She: I never received it.

Same He: You didn't?

Same She: No, and besides I didn't like some of the things you said in it.

Clean speech, and clean sports should ever be present at the lodge meetings.

Fighting alone is no fun—and how "we" know it, tweet, tweet.

John Petrovic,

No. 193, SSCU.

Mr. Louis M. Kolar for instance.

"Oh, well, after all it's nothing like being married, you at least have someone to fight with."

Father: I'm surprised that you should become infatuated with that girl. Why, you should have been able to read her like a book.

Son: Well, you see, dad, the light was rather low.

He: Why didn't you answer my letter?

She: I never received it.

Same He: You didn't?

Same She: No, and besides I didn't like some of the things you said in it.

Clean speech, and clean sports should ever be present at the lodge meetings.

Fighting alone is no fun—and how "we" know it, tweet, tweet.

John Petrovic,

No. 193, SSCU.

Mr. Louis M. Kolar for instance.

"Oh, well, after all it's nothing like being married, you at least have someone to fight with."

Father: I'm surprised that you should become infatuated with that girl. Why, you should have been able to read her like a book.

Son: Well, you see, dad, the light was rather low.

He: Why didn't you answer my letter?

She: I never received it.

Same He: You didn't?

Same She: No, and besides I didn't like some of the things you said in it.

Clean speech, and clean sports should ever be present at the lodge meetings.

Fighting alone is no fun—and how "we" know it, tweet, tweet.

John Petrovic,

No. 193, SSCU.

Mr. Louis M. Kolar for instance.

"Oh, well, after all it's nothing like being married, you at least have someone to fight with."

Father: I'm surprised that you should become infatuated with that girl. Why, you should have been able to read her like a book.

Son: Well, you see, dad, the light was rather low.

He: Why didn't you answer my letter?

She: I never received it.

Same He: You didn't?

Same She: No, and besides I didn't like some of the things you said in it.

Clean speech, and clean sports should ever be present at the lodge meetings.

Fighting alone is no fun—and how "we" know it, tweet, tweet.

John Petrovic,

No. 193, SSCU.

Mr. Louis M. Kolar for instance.

"Oh, well, after all it's nothing like being married, you at least have someone to fight with."

Father: I'm surprised that you should become infatuated with that girl. Why, you should have been able to read her like a book.

Son: Well, you see, dad, the light was rather low.

He: Why didn't you answer my letter?

She: I never received it.

Same He: You didn't?

Same She: No, and besides I didn't like some of the things you said in it.

Clean speech, and clean sports should ever be present at the lodge meetings.

Fighting alone is no fun—and how "we" know it, tweet, tweet.

John Petrovic,

No. 193, SSCU.

Mr. Louis M. Kolar for instance.

"Oh, well, after all it's nothing like being married, you at least have someone to fight with."

Father: I'm surprised that you should become infatuated with that girl. Why, you should have been able to read her like a book.

Son: Well, you see, dad, the light was rather low.

He: Why didn't you answer my letter?

She: I never received it.

Same He: You didn't?

Same She: No, and besides I didn't like some of the things you said in it.

Clean speech, and clean sports should ever be present at the lodge meetings.

Lea Fatur

VILEMIR

POVEST IZZA TURŠKIH BOJEV

(Nadaljevanje)

"Mir!" je velel bladnokrvni jetničar, "prvikrat je sicer, da gre kdo živ iz te jame, pa poskusimo . . ."

Na blazino v jetničarjevo sobo so prinesli nezavednega starega Šenka in pripeljali skoraj brezumnega Jankota, ki je omedil in padel poleg očeta. Priklicani turški zdravniki je poizkušal obuditi kostenjak Jurija Šenka. Duh je premagal slabo telo. Šenk je oživel, moten pogled okrvavljenega očesa je begal začuden po okoli stojecih in spoznal sina, ki se je v tem tudi zavedel. Pokleknil je Janko zraven očeta, mu poljuboval ranjeni roki in nečloveško izpremenjeni obraz. Amra je zakril lice. Tudi on je pokleknil k jetniku in prosil: "Od-pusti . . ."

Začudena sta gledala zdravnik in jetničar mladega ago, Juro ga je opomnil, naj bode previden. Jurij Šenk je poizkušal pogoltniti kapljice, katere mu je dajal zdravnik, poizkušal je izpregoroviti, dvigniti roko . . . Pa ni šlo . . .

"Imate tu kako nosilnico?" je vprašal Amra jetničarja.

"Imamo. Dostikrat prineso na skrivnem kako neljubo osebo."

"Dobro, preskrbi mi sužnjev. Daj mi tudi čistò rjuho, da zagrнемo revež vanjo."

Jurij Šenk je pogoltnil nekaj kapljic. Oživilo je tisto malo krv v njem. Vidno je razmišljal, kaj se godi z njim. Janko mu je pravil nežno, da je prišel ponj, da ozdravi in se vrne na dom. Jurij je mignil z očmi, da je prekasno . . .

Štirje krepki, golonogi, belo blečeni zamorci so prinesli podolgstato, zagrjenjeno nosilnico. Rahlo so položili Šenka vanjo, zdravnik in Amra sta sedla k njemu. Mož z bakljo je šel pred njimi. Vilemir, Juro in Janko so sledili peš. Spremil jih je vojak, jim svetil po ozkih, praznih ulicah in odganjal pse, ki so se zaganjali vanje. Po topli kopeli, po zaužitju krepcilnega soška nekih jagod je Jurij Šenk zaspal. Celo noč so čuli pri njem. Spal je do drugega opoldne. Ko se je prebudil, je pogledal jasno okrog sebe. Videl je dva mlada plemiča, videl svojega sina. Prva jecajoča beseda je bila: "Janko . . . Du-hovnika . . ."

Janko se je ustrašil take želje. Kako jo izpolniti med Turki? Zmedeno je pogledal Amra. Ta je naglo vstal.

"Gotovo se mora izpolniti revež vanja. Ze uredim. Jaz sam grem ponj . . ."

"Gospod, ne izpostavljam se nevarnostim," je opominjal Juro.

"Ze uredim, Juro. Mati mora pomagati. Pustiva se nesti do Pere. V bližini stanuje materina prijateljica—jaz grem z njenim plaščem in jaškom v Pero. Sužnji se zamotijo po dvorišču, duhovnik vstopi z menoj. Naju prineseo—mati počaka pri pašnji . . ."

Oko Šenkova je zasijalo. Amra je hitel. Kmalu je stopila visoka in močna Aiša s šinom v nosilnico. Peljala ga je k stari prijateljici Abdul-pašnji.

Tisti čas je hišnika predramil glas troblje, boben in talas; vznemirilo ga je peketanje konjskih kopit. Skočil je, poklical sužnje. Postavili so se v dve vrsti pri odprtih vratih.

Ismail-paša se je vračal. Banderaš, dva trobentaca so jezdili pred vrsto rdeče blečenih sužnjev. Za njimi dve vrsti sipahijev, blečenih modro in belo, s sulicami v rokah, na iskrnih konjih. Za pasen so jezdili janičarji v zeleni obleki. Mogočen kakor sam sultan je sedel paša na krasnem konju svetle, svilene dlake in grive. Krasen konj, krasen jezdec. Poznalo se je paši, da je prihajal iz Bruse. Osvežil, okreplil se je v toplicah, ki jih je preskrbel sam Allah svojim sinovom.

Ponosno je sedel na konju, vesel svojega bogastva in časti. Radostilo ga je, da se ustavlja radi njega promet po ozkih carigraskih ulicah, da se umikajo nosilnice, jezdenci in pešci, prodajalc limonade in psi na klic: "Prostor za tefterdarja velikega sultana! Prostor za Ismail-pašo!"

Prijezdil je domov. Sužnji so se klanjali do tal, ko so ga dvigali iz sedla. Hišnik ga je pozdravljal in mu prvi povedal veselo novico, da je zažarel solnce v hiši, ker se je povrnil mladi Amra . . .

"Kje je? Ali je zdrav?" To je bilo paševo prvo vprašanje.

"Je šel razsvetlit lice kadune Abdul-paševe. Gospod je kakor mesec v ščipu."

Hišnik ni hotel praviti o tujih gostih, sam naj razodene Amra vso stvar. Paša je naročil, naj pride Amra takoj k njemu, da se je skopati, preobleči in je čakal. Amra ni bilo. Vprašal je sužnja, ki je prinesel svežega sladoleda, če se ni še vrnil Amra. Ta mu je rekel, da je Amra že dolgo v kiosku, da ima tam tuje goste, ki o prišli z njim in da je prepovedal vsakemu vhod v kiosk.

Tuje goste? se je vprašal vznemirjen Ismail. Kako hitro je razburil majhen dvom gladino sreca! Vrnil se je Amra, brez njegove pomoči se je vrnil. On ni mogel izpolniti krščanskih pogojev za odkup sina. Poizvedel naj bi bil, kje je renegat Ivo-paša, pomagal naj bi, da ga dobi kristjanski vitez v roke . . .

Pač pretežki pogoji! Poslal je krščanskega sela na svoje posestvo pri Brusi—nikoli več ga ne vidi vitez kristjan. Amra se bo že resil—če ne drugače, ga reši vojska, ki podvija zopet na Slovensko. A glej, zdaj se je vrnil. Kakšni kristjani so neki z njim? Kaj hočejo! Pazijo naj, pazijo . . . Naj ne vprašajo po Ivetu, ker močna je roka Ismaila, globoke so ječe v Jede-kulah. Toda gotovo so prišli kristjani le po odkupninu. Pojde, pogleda, kaj in kdo je . . .

Mignil je sužnjem, da ostanejo, in stopal odločno proti zidu, ki je ograjal vrt. Dva sužnja sta stražila vrata. Prikljila sta se. Zvedavo je gledal po vrtu—nikogar ni bilo. Šel je skozi pritličje—vse tiko . . . Le v veliki dvorani so kazale nagubane preproge, da je hodila nevajena noga po njih. Vzpel se je po mramornih stopnicah, dvigal težke zastore—nikogar. Pred zadnjim sobo ga je ustavilo čudno mrmranje . . . Slišal je nekaj, kakor molitev. Zazvonilo je rahlo in obudilo tisoč spomínov . . .

(Dalje prihodnjie)

DOPISI

(Nadaljevanje iz 5. strani)

ka; Otilia Javornik, zapisnika-rica. — Pri tej priliki se zahvaljujem vsem onim članicam, ki so prijazno sodelovali z menoj in mi pomagale v enem ali drugem oziru tekoma mojega šestletnega tajniškega dela. K sklepnu pa želim vsem članicam društva sv. Ane, št. 119 JSKJ srečno in veselo novo leto!

Julia Verbie.

Braddock, Pa.

Vse člane Slovenskega izobraževalnega in podpornega društva, kakov tudi vse ostale tukajšnje rojake vabim, da se mnogoštevilno udeleže veselice, katero priredi omenjeno društvo v soboto 27. decembra v Slovenskem Domu na 9. cesti. Želim tudi naznaniti, da oni člani, ki se niso udeležili letne seje, plačajo po 50 centov v društveno blagajno. Sklep letne seje je bil, da bo asesment znašal \$1.25 mesečno, in stopi v smislu pravil v veljavno s 1. januarjem 1931. — Veselo Novo leto vsem!

Anton Bednak,
tajnik S. I. P. D.

Sudbury, Ont., Canada.

Nimam za enkrat kaj posebnega poročila, zato naj se omenjam na skromne sezonske čestitke. Vsem članom društva Slavček, št. 214 JSKJ želim najlepše božične praznike in mnogo sreče v novem letu 1931. Nam vsem naj bi novo leto prineslo več zadovoljnosti in zasluga, J. S. K. Jednoti pa mnogo novih članov in članic. Znan je pregovor, da v slogi je moč, zato naj bi vsi člani, posebno pa še društveni uradniki delali složno za napredek društva. Ako vsak član tekom prihodnjega leta pridobi le enega novega člana, se bo število članstva podvojilo, kar bi nam gotovo bilo vsem v ponos.

Za društvo Slavček, št. 214 JSKJ v Sudbury, Ontario:

John Šimec, tajnik.

Hibbing, Minn.

Tem potom obveščam članstvo društva sv. Frančiška, št. 54 JSKJ, da se bodo v bodočem letu vrstile redne društvene seje na 113 East Howard St. Seje se bodo obdržavale, kakov do sedaj, vsako prvo nedeljo v mesecu in se bodo pričenjale ob 10. uri dopoldne, kot po navadi. Prosim tudi člane, da bi se bolj zanimali in bolj številno udeleževali mesečnih sej kot dosedaj. — Z bratskim pozdravom,

Joseph Kern,
tajnik dr. št. 54 JSKJ

Detroit, Mich.

Vsem članom društva "Triglav", št. 144 JSKJ, ki se niso udeležili decembarske seje, naznjam, da je prevzel tajništvo za leto 1931 sobrat John Kotzian, 13511 Riopelle St. Vsi, ki pošiljajo asesmente po posti, naj izvolio to vzeti na znanje. Obenem se zahvaljujem vsem članom, ki so mi šli na roke pri ne baš lahkem tajniškem poslu v letu 1930. — Mnogo sreče v letu 1931 vsem!

Frank Nogašek.

Farrell-Sharon, Pa.

Dne 28. decembra se vrši glavna letna seja Slovenskega Doma. Vsi, ki imajo zadolžnice, naj se zanesljivo udeležijo te seje, ker bo na dnevnem redu mnogo važnih točk. — Pozdrav in srečno Novo leto vsem!

Frank Kramar.

ČLANSTVU J. S. K. J. V
PREMISLEK

(Nadaljevanje iz 2. strani)

Ako bo treba se bom še bolj jasno izrazil v našem glasilu in ako bi mi bila tam pot zaprta, drugje.

"Anton Okolish,
2. porotnik J.S.K.J."

Vsek naj bi se odločil, da v tekočem letu pridobi vsaj enega člena J. S. K. Jednoti.

BOŽIČEVANJE V CANADSKIH GOZDOVIH

Za N. D.—V. J. V.

Lani sem božičeval v canadskih gozdrovih. Odpotoval sem 15. decembra iz Niagara Falls, Ont., v North Bay po Grand Trunk železnični in od tam na seneh dalje proti zapadu do jezera Nipissing, kjer sem kar celih petnajst dni taboril v taborju vladinih canadskih inženirjev, ki so na znanstveni in tudi na geološki podlagi računalni debelost srebrne žile, katero so pogozdni "kanaki" slučajno odkrili, ko so kopali zmrzljeno zemljo, v katero so spravljali ustreljene jelene.

Dolge večere preživljali smo s čitanjem canadskega časopisa, kajti inženirji so prinesli seboj v gozdove tromeseca ne-deljska izdanja vseh večjih canadskih listov ki izhajajo od Victorije, B. C., pa vse do Halifaxa v Novi Šotiji. Iz storij, katerih sem čital v canadskih gozdrovih ne more predstavljati božičnega večera brez makarona. In potem—toda to naj zadrustuje. Iz zgoraj navedenega se prav lahko razvidi, da se mnogo podatkov iz Canade ne vjema in tako je boljše, ako zamolčim imena listov, iz katerih sem nabral zgoraj navedene istinitosti, ko sem lani božičeval ob jezeru Nipissing v Canadi . . .

S čitanjem omenjenega časopisa sem se prepričal, da ljudje, ki pišejo o Canadi vsebine svojih storij običajno pravilno premislijo, tako da pomešajo dejstva, ki imajo strogo zemljepisno podlago, z lažmi, kateri zajemajo običajno iz podlistkov časopisov, ki se vsako jutro prodajajo v mestih Zedinjenih držav kot populanska izdaja dotednega lista.

Toda klub temu sem se tekom mojega božičevanja ob jezeru Nipissing prepričal, da je Canada last nekaterih škotskih obitelji, ki so dobiti velikansko delo potom igre poker in sicer tedaj, ko je bilo igranje na borzah v canadskih gozdrovih najbolj razvito. Na iztoku, zapadu in severju je Canada obdana z neizmernim morjem, katero ima dokaj slan okus, in sicer v toliki meri, da tam, kjer sonce morsko vedno posuši, vedno nekoliko soli ostane. Poletja so v Canadi dokaj topila, dočim so zime najbrže mrzle, toda do Božiča se o tem ne more nenesar gotovega trditi, kajti živo srebro itak zmrzne. Toplomeri so toraj v Canadi povsem nepotrebni.

Med canadsko floro so najbolj razširjena poprova in katalpa drevesa. Ker imajo v Canadi dovolj popra, so lani ustavnovili dobrodelno društvo, česar namen je dobavljati domaćinom in izletnikom iz držav potreben ocet in oštigre, kateri brez popra niso mnogo vredne. Za časa poprove žetve v canadskih gozdrovih je vse prebivalstvo izpostavljeno raznim neprilikam, katerih vse nadkriluje neprestano kihanje. Tu in tam postane to kihanje tako nezgodno, da kihalec včasih kar nehoti teko "nazaj" po rakovem načinu, ne da bi se imalo izstopiti, da odda denar blagajniku skozi odprtino v oknu. Odprtina je zaprita zunaj, ko je odprt znotraj in odprt zunaj, ko je zaprta znotraj. Okno je iz masivnega bronja in tudi šipe so tako močne, da jih navadna kroglica iz revolverja ne prebijuje. Naprava vsebuje tudi gorivni aparat, da se vložnik in bančni uradnik lahko razmeta, ne da bi preveč glasno govorila, dasi sta drugi od drugega precej oddaljeni.

dočim se mladike teh dreves nazivajo "vermicelli." Te mladike imajo nekak dihurski duh, kar človek posebno opazi v juhi, ki je zakuhana s takimi vjejcami. Makaroni, ki prihajajo v promet v obliki dolgih cevi, so domovina posebne vrste žuželk, ki postanejo nevarne še potem, ko se kuhajo v canadskih gozdrovih.

Vsled tega sta canadska in ameriška vlada sklenili mednarodno pogodbo, vsele katere se katalpin sad ne sme izvajati iz Canade v Zedinjene države in obratno—ako ta sad ni opremljen z malo metlico, tako, da se zamore sad v slučaju potrebe od znotraj omesti. Ker se pa te metlice tekom eksporta običajno izgube, so makaroni polni žuželk, ko pridejo v prodajalne. K sreči pa te žuželke pognijo vseled ostarelosti in tudi vsled canadske zime—ako jih lovci iz držav že preje ne postrele.

Pa si človek v canadskih gozdrovih ne more predstavljati božičnega večera brez makarona. In potem—toda to naj zadrustuje. Iz zgoraj navedenega se prav lahko razvidi, da se mnogo podatkov iz Canade ne vjema in tako je boljše, ako zamolčim imena listov, iz katerih sem nabral zgoraj navedene istinitosti, ko sem lani božičeval ob jezeru Nipissing v Canadi . . .

ZA VEČJO VARNOST

Osebe, ki prinašajo na banke večje svote denarja ali vrednostne listine, so mnogokrat v nevarnosti oropanja tekom časa, ko morajo hoditi od avtomobilja v bančne prostore. To velja posebno za velika mesta, kjer zadrži radi velikega prometa ni dovoljeno "parkati" avtomobilov na prometnih cestah v bližini bank, ampak včasi več blokov daleč pre.

Da se temu odpomore so nekateri banke v zadnjih stenah dalele vdelati posebna plačilna okna, mimo katerih vodi prehod za avtomobile. Oseba, ki hoče oddati denar na ta način, zavoji avtomobil čisto do okna, in ji ni treba niti izstopiti, da odda denar blagajniku skozi odprtino v oknu. Odprtina je zaprita zunaj, ko je odprt znotraj in odprt zunaj, ko je zaprta znotraj. Okno je iz masivnega bronja in tudi šipe so tako močne, da jih navadna kroglica iz revolverja ne prebijuje. Naprava vsebuje tudi gorivni aparat, da se vložnik in bančni uradnik lahko razmeta, ne da bi preveč glasno govorila, dasi sta drugi od drugega precej oddaljeni.

Stroj sadi drevesa

Pogozdovanje posekanih golic v drugih praznih prostor